

DR. UJHÁZY LÁSZLÓ

Közös biztonság- és védelempolitikai orientációs tanfolyam az osztrák Nemzeti Védelmi Akadémián

Common Security and Defence Policy Orientation Course at the Austrian National Defence Academy

Absztrakt

Az írás az Európai Biztonság és Védelem Akadémia keretében tartott Közös biztonság- és védelempolitikai orientációs tanfolyamról számol be, amelyet az osztrák Nemzeti Védelmi Akadémia, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel közösen szervezett 2015. március 9–12. között Bécsben. Az angol nyelvű rendezvény az Európai Unió egyik legújabb és egyben legbonyolultabb szakpolitikájának kialakulásáról, működéséről, kihívásairól és jövőjéről ad átfogó képet a többnemzeti hallgatóság részére. A cikk értékeli a tanfolyamot és javaslatot tesz az osztrák-magyar együttműködés még eredményesebb kihasználására.

Abstract

The article reports on the Common Security and Defence Policy Orientation Course held in the framework of the European Security and Defence Academy organised jointly by the Austrian National Defence Academy and the Hungarian National University of Public Service in Vienna, from 9 to 12 March 2015. The English-language event provides the multinational audience with a detailed view of the evolution, operation, challenges and future of one of the newest and most complex of the European Union's policies. The article evaluates the course and proposes to make the Austro-Hungarian venture even more successful.

2015. március 9–12. között immár második alkalommal került sor az osztrák Nemzeti Védelmi Akadémia,¹ a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel (NKE) közösen szervezett Közös biztonság- és védelempolitikai orientációs tanfolyamára,² amelyet a felek az Európai Biztonság és Védelem Akadémia³ keretében szerveztek meg.

¹ Landesverteidigungsakademie

² Common Security and Defence Policy Orientation Course

³ European Security and Defence College – ESDC

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 2. szám

Az első tanfolyamot még 2003-ban tartották, amikor a közös biztonság- és védelempolitikán⁴ keresztül az Európai Unió aktívan elkezdett válságkezelésben részt venni. Azóta az EU mintegy 30 küldetéssel és művelettel nyomatékosította, hogy kész érdemben reagálni napjaink biztonsági kihívásaira.

Az Európai Biztonsági és Védelmi Akadémia 2005-ös megalapítása óta biztosítja az EU-szintű civil és katonai képzést, valamint elősegíti a közös stratégiai gondolkozást és a partnerek közötti együttműködést a közös biztonság- és védelempolitika területén.⁵ A Közös biztonság- és védelempolitikai orientációs tanfolyam fő célja, hogy általános betekintést nyújtson az európai biztonsági és védelmi politika⁶ polgári és katonai vonatkozásaiba.

A kiutazást megelőzően egy négy modulból álló távoktatási kurzust kellett elvégezni. A modulok magukba foglalták az EU Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikájának előtörténetét, az Európai Biztonsági Stratégia ismertetését, az uniós intézmények szerepét a közös biztonság- és védelempolitikában és a Lisszaboni Szerződés hatását a közös biztonság- és védelempolitikára.⁷ Ezek a modulonkénti vizsgával záruló előtanulmányok költséghatékonyan segítettek az „éles” tanfolyamra történő ráhangolódásban, illetve abban, hogy a különböző szintű ismeretekkel érkező hallgatóság közel azonos alapokkal érkezzen Bécsbe.

A kurzus során a téma avatott kutatói és szakértői angol nyelvű előadások keretében mutatták be az EU közös biztonság- és védelempolitikai tevékenységét, a tevékenységért felelős szervezetek rendszerét, felépítését és azok együttműködési lehetőségeit. Az előadók az Európai Unió egyik legújabb és egyben legbonyolultabb szakpolitikájának kialakulásáról, működéséről, kihívásairól és jövőjéről segítettek árnyalt képet alkotni. Külön figyelmet szenteltek a napjainkban egyre inkább előtérbe kerülő átfogó megközelítésnek.⁸ Magyar részről Horváth Gábor dandártábornoktól, aki korábban az EU Katonai Törzsében szolgált, hallhatunk színvonalas beszámolót „Az EU Katonai Törzsének szerepe a közös biztonság- és védelempolitikai küldetésekben és műveletekben – egy közép-európai EU-tagállam szemszögéből” címmel.⁹ A képzés harmadik napján a résztvevők, csoportmunka keretében, az ukrán válság uniós kezelésére tehettek javaslatokat. Ezáltal a kurzus alatt megszerzett tudást sikerült gyakorlati példákon keresztül, csapatmunkával alkalmazni, majd kiemelni. Talán ez volt a leghasznosabb része a rendezvénynek. Ebből a feladatból esetleg még egyet érdemes lenne beiktatni. A jó szervezés érdeme, hogy viszonylag sok

⁴ Common Security and Defence Policy – CSDP

⁵ Európai Biztonsági és Védelmi Akadémia- Közös Biztonság- és Védelempolitika Orientációs Tanfolyam <http://www.eu2011.hu/hu/esemeny/europai-biztonsagi-es-vedelmi-akademia-kozos-biztonsag-es-vedelempolitika-orientacios-tanfolyam> (Letöltve: 2015. március 15.)

⁶ European Security and Defence Policy – ESDP

⁷ A négy modul anyagának további bővítése talán hasznos lenne. Néhány előadás témáját be lehetne még ide emelni, az árnyaltabb felkészülés érdekében.

⁸ Comprehensive Approach

⁹ The Role of the EUMS in CSDP Missions and Operations – a View from a Central European EU Member State

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 2. szám

és terjedelmes szünetet biztosítottak az előadások között, amikor a résztvevők tovább vitázhattak egyes kérdéseken.

A képzésen 17 országból¹⁰ összesen 81-en vettek részt. A hallgatóság többsége az EU tagállamaiból, kisebb részben pedig nem uniós tagállamokból érkeztek. A tanfolyamon a résztvevők több mint felét a bécsi Nemzeti Védelmi Akadémia vezérkari tanfolyamának hallgatói és katonai mesterszakos hallgatói valamint egyetemünk hallgatói adták. Magyar részről – rajtam kívül – még két oktató,¹¹ valamint tizenöt biztonság- és védelempolitikai mesterszakos és két PhD hallgató vett részt a rendezvényen. A megnyitón dr. Boldizsár Gábor ezredes, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja is köszöntötte a megjelenteket. Az ünnepélyes záráson pedig prof. dr. Gazdag Ferenc, a Nemzeti Közszoigálati Egyetem egyetemi tanára is tartott egy rövid, gondolatébresztő beszédet. A Közös biztonság- és védelempolitikai orientációs tanfolyam presztízsét mi sem bizonyította jobban, mint az, hogy a végén az okleveleket – egy-egy CSDP kézikönyv¹² kíséretében –, Gazdag professzor mellett, az osztrák Nemzeti Védelmi Akadémia parancsnoka, Erich Csitkovits altábornagy adta át.

Minden nemzetközi rendezvény – főleg a konferenciák, képzések – nagy előnye, hogy kicsit tágabb összefüggésben látja az ember azt a területet, amivel foglalkozik, emellett számos hasznos ismeretségre is szert lehet tenni. A nemzetközi térben szerzett benyomások arra is rámutatnak, hogy mik azok a témák, amikre érdemes a továbbiakban nagyobb figyelmet szentelni. Ennek fényében megállapítható, hogy miközben hazánkban a katonák (is) már viszonylag jól ismerik a NATO szervezetét, döntéshozatali mechanizmusát, általában nagyon keveset tudnak az Európai Unió biztonság- és védelempolitikájáról. Ezért mindenképpen hasznosnak tartanám, ha a mesterszakos katonahallgatók – különösen az EU-missziókba készülők – a további tanfolyamokon részt vehetnének. Annál is inkább, mivel a missziós beosztások egyre növekvő része már most is EU-s és ez az arány várhatóan emelkedni fog az elkövetkező időkben.

Kulcsszavak: Európai Unió, közös biztonság- és védelempolitika, Európai Biztonság és Védelem Akadémia, nemzetközi együttműködés

Key words: European Union, Common Security and Defence Policy, European Security and Defence College, international cooperation

¹⁰ Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Dánia, Egyesült Királyság, Finnország, Görögország, Hollandia, Írország, Közép-afrikai Köztársaság, Magyarország, Mexikó, Németország, Olaszország, Svájc, Szerbia, Szlovákia

¹¹ Dr. habil. Molnár Anna egyetemi docens, az ESDC EAB magyar tagja – NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar, Nemzetközi Kapcsolatok és Biztonsági Tanulmányok Tanszék valamint Haáz Áron főhadnagy, gyakorlati oktató – NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Művelési Tanszék

¹² Jochen Rehl – Hans-Bernhard Weissert (Szerk.): Handbook on CSDP, the Common Security and Defence Policy of the European Union. Bécs, 2013.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Európai Biztonsági és Védelmi Akadémia- Közös Biztonság- és Védelempolitika Orientációs Tanfolyam <http://www.eu2011.hu/hu/esemeny/europai-biztonsagi-es-vedelmi-akademia-kozös-biztonsag-es-vedelempolitika-orientacios-tanfol> (Letöltve: 2015. március 15.)
2. Jochen Rehr – Hans-Bernhard Weissert (Szerk.): Handbook on CSDP, The Common Security and Defence Policy of the European Union. Bécs, 2013.